«Οι Βίοι των Αγίων»: Η μοναδική Παιδαγωγική της Ορθοδοξίας (Ηλιάδης Σάββας, Δάσκαλος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 9 Σεπτεμβρίου, 2016

«Είμαστε για κλάματα»! Έτσι απλά εκφράζεται ο λαός, όταν βλέπει γύρω του να γκρεμίζονται άρδην «πνευματικά κατασκευάσματα», τα οποία χρειάστηκαν κόπο και χρόνο αιώνων, για να ορθωθούν και να αποτελέσουν «τις σταθερές» για την πορεία του ανθρώπου στο δύσκολο δρόμο του βίου του. Να παραμερίζονται με θράσος, με αδιαντροπιά, με εωσφορική μανία και μάλιστα από το ίδιο το κράτος. Λίγοι στρατευμένοι, που έχουν απωθημένα και προβάλλοντας ως επιχείρημα - προκάλυμμα την ευθυγράμμιση με το σήμερα, προχωρούν ανεμπόδιστοι στο «έργο» που τους ανατέθηκε.
Γι' αυτό είμαστε για κλάματα. Διότι, ανεμπόδιστοι, οι λίγοι γκρεμίζουν και οι πολλοί στεκόμαστε θεατές του δράματος. Και όχι μόνο γι' αυτό, αλλά κυρίως και επειδή**το γκρέμισμα στρέφεται στον ευαίσθητο χώρο της Παιδείας**.

Καταθέτουμε αρχικά την εμπιστοσύνη και το σεβασμό στην επιστήμη της παιδαγωγικής και των συναφών σπουδών αλλά και στους σοβαρούς επιστήμονες και ερευνητές, που πολλοί απ' αυτούς κατανάλωσαν όλη τους τη ζωή για την προσφορά στο νέο άνθρωπο και τους έγραψε αξίως η ιστορία. Να τον βοηθήσουν να περπατήσει το δρόμο της μόρφωσης και γενικότερα της ζωής, ευκολότερα και αποδοτικότερα. Αλλά να βοηθήσουν και τους διδασκάλους, ώστε να φέρουν ελαφρώς το βαρύ φορτίο της διαπαιδαγώγησης των νέων και να μη «δέρουν εις αέρα», κοπιάζοντες αυτοσχεδίως και ματαίως και αποδίδοντες ολίγον και κακώς. Είναι άξιοι ευγνωμοσύνης.

Ας ακούσουμε όμως, τι μας λέει **ο** άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς, στο βιβλίο του «ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΣ», σχετικά με την διαμόρφωση και την ολοκλήρωση της προσωπικότητας του ανθρώπου και φυσικά του νέου, από τα χρόνια της μαθητείας του.

Στο κεφάλαιο: «ΣΥΝ ΠΑΣΙ ΤΟΙΣ ΑΓΙΟΙΣ»**,** μας λέει πως ο Χριστός με την ενανθρώπισή του μας έσωσε από το θάνατο, με τον οποίο όλοι οι άνθρωποι ήμασταν δεμένοι. Η αληθινή πλέον ζωή είναι η ζωή εν Χριστώ και αυτήν τη ζωή την πραγματώνουν κυρίως οι άγιοι και ακολουθούν οι λοιποί αναλόγως του αγιασμού που λαμβάνουν, συμμετέχοντες στην άσκηση και στα μυστήρια της Εκκλησίας. Η ζωή είναι όντως ζωή, όταν είναι εν Χριστώ και μακριά από το Χριστό είναι θάνατος.

Αφού οι άγιοι γίνονται ένα με το Χριστό και κατά χάρη χριστοί, **οι βίοι τους είναι για μας το μεγάλο διδασκαλείο**. Να πώς συνεχίζει ο άγιος Ιουστίνος:

«Οι «Βίοι των Αγίων» δεν είναι άλλο, παρά η ζωή του Χριστού, η επαναλαμβανόμενη σε κάθε άγιο, λίγο ή πολύ, κατά τούτον ή εκείνον τον τρόπον. Ή ακριβέστερα, είναι η ζωή του Χριστού παρατεινόμενη διά των αγίων... Η ζωή των αγίων είναι στην πραγματικότητα αυτή η ζωή του Θεανθρώπου Χριστού, η οποία διοχετεύεται εις τους ακολουθούντας Αυτόν και βιούται από αυτούς εν τη Εκκλησία Του...».

Στη συνέχεια, ξεκινάει από τις **«Πράξεις των αγίων Αποστόλων»**. Αυτές περιέχουν ό,τι δίδαξε ο Χριστός και η βίωση της ζωής Του από τους Αποστόλους, η οποία μεταδόθηκε μέσα στην Εκκλησία. **Οι δε «Βίοι των Αγίων» είναι συνεπώς συνέχιση των «Πράξεων των Αποστόλων»**... «Μέσα σ' αυτούς συναντά κανείς το ίδιο το Ευαγγέλιο, την ίδια τη ζωή, την ίδια αλήθεια, την ίδια δικαιοσύνη, την ίδια αγάπη, την ίδια πίστη, την ίδια αιωνιότητα, την ίδια «δύναμιν εξ ύψους», τον ίδιον Θεόν και Κύριον». Αυτή είναι και η Παράδοση της Εκκλησίας.

«Οι «Βίοι των Αγίων» δεν είναι άλλο, παρά οι ευαγγελικές θείες αλήθειες, που μεταφέρθηκαν στην ανθρώπινη ζωή μας διά της χάριτος και των ασκήσεων. Δεν υπάρχει ευαγγελική αλήθεια, η οποία να μην μπορεί να μεταβληθεί σε ζωή. Όλες οι αλήθειες αυτές δόθηκαν από το Χριστό για ένα σκοπό: για να γίνουν ζωή μας, πραγματικότητά μας, κτήμα δικό μας, χαρά μας. Και οι άγιοι, όλοι τους μέχρις ενός, ζουν αυτές τις θείες αλήθειες ως κέντρο της ζωής τους και ως την ουσία του είναι τους. Ακριβώς γι` αυτό **«Οι Βίοι των Αγίων»** αποτελούν απόδειξη και μαρτυρία ότι η καταγωγή μας είναι από τον ουρανό. Ότι εμείς δεν είμαστε απ' αυτόν τον κόσμο, αλλά από τον άλλο. Ότι ο άνθρωπος είναι αληθινός άνθρωπος μόνο «εν τω Θεώ». Ότι ζούμε επάνω στη γη διά του ουρανού. Ότι «*ἡμῶν τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει*» (Φιλ. 3,20) και ότι ο σκοπός μας είναι να ουρανώσουμε τον εαυτό μας, τρεφόμενοι με τον «ουράνιον άρτον» τον καταβάντα εκ του ουρανού εις την γην...».

Συνεχίζει: «Εις τους **«Βίους των Αγίων»** όλα είναι συνηθισμένα, όπως και στο Ευαγγέλιο, αλλά και όλα είναι παράδοξα, όπως στο Ευαγγέλιο. Εντούτοις και στις δυο περιπτώσεις είναι όλα πραγματικά και αληθινά, κατά ένα μοναδικό τρόπο ...

Λοιπόν, **«Οι Βίοι των Αγίων»!** Ιδού βρισκόμαστε σε χώρο ουράνιο, διότι η γη γίνεται ουρανός διά των αγίων του Θεού...

«Οι Βίοι των Αγίων»! Ιδού βρισκόμαστε στον Παράδεισο, όπου φυτρώνει και αυξάνει ό,τι το θείο, το άγιο, το αθάνατο, το αιώνιο, το δίκαιο, το αληθινό, το ευαγγελικό...

«Οι Βίοι των Αγίων»! Ιδού βρισκόμαστε στην αιωνιότητα. Χρόνος δεν υπάρχει πλέον: «*χρόνος οὐκέτι ἔσται*» (Απ. 10,6), διότι στους αγίους του Θεού βασιλεύει η αιώνια Θεία Αλήθεια, η αιώνια Θεία Δικαιοσύνη, η αιώνια Θεία Αγάπη, η αιώνια Θεία Ζωή…

«Οι Βίοι των Αγίων»! Αποτελούν στην πραγματικότητα την εφαρμοσμένη Δογματική, επειδή έχουν βιωθεί από τους Αγίους όλες οι άγιες και αιώνιες δογματικές αλήθειες, σ' ολόκληρη τη ζωογόνα και δημιουργική δύναμή τους…

«Οι Βίοι των Αγίων» εκτός αυτών, περιέχουν και όλη την ορθόδοξη Ηθική, το ορθόδοξο ήθος, σ' ολόκληρη τη λάμψη του θεανθρώπινου μεγαλείου του και της ακατάβλητης δύναμής του…

«Οι Βίοι των Αγίων» αποτελούν τη βιωματική Ηθική, την εφαρμοσμένη Ηθική.

«Οι Βίοι των Αγίων» βεβαιώνουν αναμφισβήτητα ότι η Ηθική δεν είναι άλλο, παρά μια εφαρμοσμένη Δογματική».

Παρακάτω, θα μπορούσαμε να πούμε πως ο Άγιος φτάνει στην κορύφωση των σκέψεων και της βιωματικής του κατάθεσης:

«Αλλά τι είναι ακόμα «Οι Βίοι των Αγίων»; Η μοναδική Παιδαγωγική της Ορθοδοξίας. Διότι μέσα σ' αυτούς, κατά αναρίθμητους ευαγγελικούς τρόπους, τελείως δοκιμασμένους διά της μακραίωνης εμπειρίας έχει καταδειχθεί πώς διαπλάθεται και οικοδομείται το τέλειο ανθρώπινο πρόσωπο, ο τέλειος άνθρωπος, και πώς αυξάνει «*εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ*» (Εφ. 4,13), διά των αγίων μυστηρίων και των αγίων αρετών εν τη Εκκλησία του Χριστού. Τούτο δε ακριβώς αποτελεί και το παιδαγωγικό ιδεώδες του Ευαγγελίου, το μόνο παιδαγωγικό ιδεώδες, το άξιο ενός θεοειδούς όντος, όπως είναι ο άνθρωπος. Το ιδανικό αυτό το έθεσε, αλλά και το πραγματοποίησε πρώτος ο Θεάνθρωπος Χριστός, κατόπιν δε Αυτού το πραγματοποίησαν και οι άγιοι Απόστολοι και οι λοιποί άγιοι του Θεού. Εν τούτοις όμως, χωρίς το Θεάνθρωπο Χριστό και έξω απ' Αυτόν, οποιοδήποτε κι αν είναι το παιδαγωγικό ιδανικό του ανθρώπου, αυτός θα παραμένει διά παντός ένα ον ατελές, ένα ον θνητό, ένα ον άθλιο και τραγικό, άξιο των δακρύων όλων των οφθαλμών, όσοι υπάρχουν στους κόσμους του Θεού».

Τέλος, για να μην κουράζουμε τους αναγνώστες, κλείνει μερικώς το κεφάλαιο ο άγιος με έναν ακόμη χαρακτηρισμό που αποδίδει στους «Βίους των Αγίων»:

«Εάν θέλετε, λέει, **«Οι Βίοι των Αγίων» είναι μία ιδιόμορφος ορθόδοξος**

εγκυκλοπαίδεια. Εις αυτούς δύναται να εύρει κανείς όλα όσα χρειάζονται εις μίαν ψυχήν πεινασμένην και διψασμένην διά την αιώνιαν Δικαιοσύνην και αιώνιαν Αλήθειαν μέσα σ' αυτόν τον κόσμο. Πεινασμένη και διψασμένη για τη θεία αθανασία και την αιώνια ζωή. Αν διψάς την πίστη, θα τη βρεις πλούσια στους**«Βίους των Αγίων»** και θα χορτάσεις την ψυχή σου με τροφή που ποτέ δε θα ξαναπεινάσεις. Εάν ποθείς την αγάπη, την αλήθεια, τη δικαιοσύνη, την ελπίδα, την πραότητα, την ταπείνωση, τη μετάνοια, την προσευχή ή οποιαδήποτε αρετή και άσκηση, **στους «Βίους των Αγίων» θα βρεις ένα πλήθος αγίων διδασκάλων για κάθε άσκηση και θα λάβεις τη βοήθεια της χάριτος για κάθε αρετή».**

Τι περισσότερο θα τολμούσαμε να συμπληρώσουμε σ' όσα μας λέει ο άγιος Ιουστίνος; Κάνοντας μια σύγκριση με αυτά των ασχημονούντων εις βάρος της νεότητας και του γένους, άδουμε θρηνητικώς: *«Κλάψετε μάτια, κλάψετε, κλάψετε και δακρύστε, τους γέλωτας αφήσατε, την προσευχήν αρχίστε».*

Κιλκίς, 9-9-2016